

VŠEOBECNE

I. Uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, ako súčasť mechanizmu vzájomného uznávania justičných rozhodnutí v trestných veciach v EÚ

Uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, je súčasťou mechanizmu **vzájomného uznávania justičných rozhodnutí v trestných veciach**, ktoré zaviedla EÚ ako **formu spolupráce** medzi jej členskými štátmi.

Koncept vzájomného uznávania nie je v kontexte európskej integrácie úplne nový. Naopak, je všeobecným konceptom, ktorý sa nachádza v samom koreni európskej integrácie. Je celkom jednoduché nájsť príklady v práve EÚ, kde sa objavuje. Nachádzame ho napríklad v základnom princípe vnútorného trhu EÚ, že výrobok, ktorý je legálne vyrábaný a predávaný v jednom členskom štáte, možno exportovať do iného členského štátu, ako aj ho v ňom predávať. Následne možno hovoriť o vzájomnom uznávaní vysokoškolského vzdelania, ktoré má vplyv na schopnosť pracovať v inom členskom štáte. Vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí je teda len jedným uplatnením všeobecného princípu vzájomného uznávania, a to na účely trestného práva.²

Ku konceptu vzájomného uznávania ako všeobecného konceptu EÚ bolo napísaných a publikovaných mnoho diel.³ Keďže komentár k zákonu a poznatky v ňom uvedené sú zamerané na trestnoprávny kontext, nie je žiaduce venovať rozsiahle pasáže všeobecným otázkam.

Vzájomné uznávanie je kľúčovým konceptom európskeho justičného priestoru.⁴ Mitsilegas považuje aplikáciu vzájomného uznávania za motor európskej integrácie v trestných veciach.⁵ Tento mechanizmus sa vyvinul počas dlhého obdobia z futuristickej vízie na princípe justičnej spolupráce v trestných veciach v EÚ.

² ASP, P. Mutual Recognition and the Development of Criminal Law Cooperation within the EU. In HUSABØ, E. J., STRANDBAKKEN, A. (eds.) *Harmonization of Criminal Law in Europe*. Antwerpen – Oxford : Intersentia, 2005, s. 28 – 29.

³ Napríklad ARMSTRONG, K. A. Mutual Recognition. In BARNARD, C., SCOTT, J. (eds.) *The Law of the Single European Market: Unpacking the Premises*. Oxford – Portland : Hart Publishing, 2002, s. 225 – 268; SCHMIDT, S. (ed.) *Mutual Recognition as a New Mode of Governance*. New York : Routledge, Oxon, 2008, 174 s.; KERBER, W., Van den BERGH, R. Mutual Recognition in the Global Trade Regime: Lessons from the EU Experience. In LIANOS, I., ODUDU, O. (eds.) *Regulating Trade in Services in the EU and the WTO: Trust, Distrust and Economic Integration*. New York : Cambridge University Press, 2012, s. 121 – 146; JANSSENS, Ch. *The Principle of Mutual Recognition in EU Law*. New York : Oxford University Press, 2013, 358 s.; De PASQUALE, P., PESCE, C. Article 82 [Principle of Mutual Recognition]. In BLANKE, H. J., MANGIAMELI, S. (eds.) *Treaty on the Functioning of the European Union: A Commentary. Volume I: Preamble, Articles 1 – 89*. Cham : Springer, 2021, s. 1559 – 1581.

⁴ VERMEULEN, G., VAN KALMTHOUNT, A., PATERSON, N., KNAPEN, M., VERBEKE, P., DE BONDT, W. *Cross-border execution of judgements involving deprivation of liberty in the EU: Overcoming legal and practical problems through flanking measures. Vol. 40*. Antwerpen – Apeldoorn – Portland : Maklu, 2011, s. 91.

⁵ MITSILEGAS, V. *EU Criminal Law*. Oxford – Portland : Hart Publishing, 2009, s. 115; MITSILEGAS, V. The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU. In *Common Market Law Review*. 2006, vol. 43, no. 5, s. 1277.

Vymedzenie (definíciu) mechanizmu vzájomného uznávania nenachádzame v žiadnom legislatívnom dokumente, možno ho však vymedziť ako **zásadu uznávajúcu justičné rozhodnutia iného členského štátu EÚ, ktorý rieši niektoré záležitosti rovnakým alebo podobným spôsobom ako iný členský štát, no jeho výsledky sú prijímané ako rovnocenné rozhodnutie, a to s minimálnymi formalitami**. Rozhodnutia sú prijímané, aj keď porovnateľný orgán ani nemusí existovať alebo nemôže prijať takéto rozhodnutia, alebo dokonca by zaujal úplne rozdielne rozhodnutie v porovnateľnom prípade. Zmysel vzájomného uznávania teda spočíva v tom, že **rozhodnutia či rozsudky prijaté v jednom členskom štáte EÚ sú uznané a vykonateľné v inom členskom štáte**.

Kým pojem „vzájomné“ zodpovedá pojmu „medzi členskými štátmi EÚ“, pojem „uznávanie“ možno zodpovedá pojmu „akceptácia cudzieho rozhodnutia v inom členskom štáte EÚ v konkrétnej veci“. Vzájomné uznávanie je teda vnímané ako proces uznávania trestnoprávných rozhodnutí členských štátov EÚ národnými orgánmi iných členských štátov bez účasti ich ústredných orgánov, a to bez ťažkopádnych formalít, v rámci ktorého rozhodnutia nadobúdajú status domácich rozhodnutí. Prirodzene, konania v rámci vzájomného uznávania sú formálnymi konaniami vykonávanými na základe pravidiel vnútroštátneho práva členských štátov EÚ, avšak iba minimálne potrebné formality majú byť naplnené a iba obmedzený počet dôvodov na nevykonanie rozhodnutia je prípustný. Uznávanie zahraničného rozhodnutia v trestných veciach je vnímané ako ich pôsobenie mimo štátu, v ktorom boli prijaté. Nevyhnutným dôsledkom ich uznávania je ich výkon vo vykonávajúcom členskom štáte. Uznatie rozhodnutia je teda nasledované jeho výkonom, inak vzájomné uznávanie samo osebe by bolo vágnym konceptom bez účinkov v justičnom priestore EÚ a bez pridanej hodnoty pre justičnú spoluprácu v EÚ. Typickým príkladom je európsky zatýkací rozkaz – európsky zatýkací rozkaz z Nemecka uznaný v Holandsku vyžaduje jeho vykonanie, t. j. vyhľadanie a zatknutie vyžiadanej osoby príslušnými orgánmi v Holandsku a jej odovzdanie do Nemecka.⁶

Nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy⁷ 1. decembra 2009 **bolo vzájomné uznávanie umiestnené do centra právnej sily v EÚ**, a to do Zmluvy o fungovaní EÚ (pôvodne do roku 2009 Zmluva o založení Európskeho spoločenstva). **Stalo sa jedným z dvoch hlavných pilierov justičnej spolupráce v trestných veciach** spolu s aproximáciou trestnoprávných predpisov členských štátov EÚ. Na základe tejto zmluvy „*justičná spolupráca v trestných veciach v Únii je založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a zahŕňa aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov*“⁸. Vzájomné uznávanie je teda považované za jeden z dvoch hlavných pilierov justičnej spolupráce v trestných veciach⁹ spolu s aproximáciou trestnoprávných predpisov členských štátov EÚ. Sme toho názoru, že Zmluva o fungovaní EÚ dáva vzájomnému uznávaniu toľko relevancie, ako je v jej silách. Zmluva o fungovaní EÚ

⁶ Porovnaj KLIMEK, L. *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*. Cham : Springer, 2017, s. 6 a 90.

⁷ Lisabonská zmluva, ktorou sa mení Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ, C 306/1, 17. 12 2007).

⁸ Článok 82 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ.

⁹ ASP, P. Mutual Recognition and the Development of Criminal Law Cooperation within the EU. In HUSABØ, E. J., STRANDBAKKEN, A. (eds.) *Harmonization of Criminal Law in Europe*. Antwerpen – Oxford : Intersentia, 2005, s. 25.

však nepredstavila vzájomné uznávanie ako povinnosť s priamym účinkom pre členské štáty EÚ, ale je chápané ako všeobecný cieľ.

Vzájomné uznávanie je v očiach EÚ neustále označované ako **základný kameň** (angl. *cornerstone*) justičnej spolupráce v trestných veciach v EÚ, a to napríklad Európskou radou¹⁰, v legislatíve EÚ¹¹, v oficiálnych dokumentoch EÚ¹², v judikatúre Súdneho dvora EÚ či generálnymi advokátmi.

Taktiež Najvyšší súd SR vníma vzájomné uznávanie v pozitívnom svetle, a to ako vyjadrenie určitej dôvery justičným orgánom členského štátu EÚ, že jeho rozhodnutie je vecne správne (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. decembra 2015, sp. zn. 4 Tost 40/2015; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. augusta 2014, sp. zn. 1 Tost 28/2014; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. apríla 2014, sp. zn. 1 Tost 14/2014).

V odbornej literatúre nachádzame rôzne prístupy k vzájomnému uznávaniu v kontexte trestného práva. Napríklad Sommermann argumentuje, že vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí a rozsudkov v kontexte justičnej spolupráce v trestných veciach je kľúčovým prvkom pre rozvoj.¹³ Hamulák považuje transplantáciu vzájomného uznávania do oblasti medzinárodnej spolupráce za racionálny a ambiciózny prístup.¹⁴ Mitsilegas je toho názoru, že vzájomné uznávanie predstavuje výlet do neznáma, kde národné orgány sú v princípe povinné uznať normy prameniace z národných právnych poriadkov ktoréhokoľvek členského štátu EÚ s minimálnymi formalitami.¹⁵ Možno však spozorovať aj opačný prístup. Napríklad Peers argumentuje, že na prvý pohľad rozšírenie vzájomného uznávania z vnútorného trhu sa môže javiť ako obvyklé; pri bližšom preskúmaní však takéto rozšírenie považuje za hlboko chybné.¹⁶

Sme toho názoru, že ak sa vývoj justičnej spolupráce v trestných bude uberať smerom vzájomného uznávania, tak plynutím času bude vzájomné uznávanie vnímané vo vnútroštátnych procesných kódexoch trestného práva ako jedna zo základných zásad trestného konania, ako dnes napríklad prezumpcia nevinny alebo zásada *ne bis in idem*. Náš optimizmus však možno krotiť skutočnosťou, že väčšina „senzácií“, ktoré zaviedla EÚ, časom úplne upadali alebo upadajú, ako napríklad eurozóna s jednotnou menou euro.

¹⁰ Napríklad bod 35 Záverov zasadnutia Európskej rady – pozri European Council (1999): *Presidency Conclusions*, Tampere European Council 15th – 16th October 1999, European Council.

¹¹ Napríklad bod 6 preambuly rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV o európskom zatykači; bod 2 preambuly smernice 2014/41/EÚ o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach.

¹² Napríklad Commission of the European Communities (2000): *Mutual Recognition of Final Decisions in Criminal Matters*, communication from the Commission to the Council and the European Parliament, COM(1999)495 final, s. 3; *Programme of Measures to Implement the Principle of Mutual Recognition of Decisions in Criminal Matters* (Ú. v. ES, C 12/10, 15. 1. 2001).

¹³ SOMMERMANN, K. P. Article 3 [The Objectives of the European Union]. In BLANKE, H. J., MANGIAMELI, S. (eds.) *The Treaty on European Union (TEU): A Commentary*. Berlin – Heidelberg : Springer, 2013, s. 169.

¹⁴ HAMULÁK, O. *Eurozatykač, tři ústavní soudy a dominance práva Evropské unie*. Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2011, s. 35.

¹⁵ MITSILEGAS, V. *EU Criminal Law*. Oxford – Portland : Hart Publishing, 2009, s. 119; MITSILEGAS, V. The Constitutional Implications of Mutual Recognition in Criminal Matters in the EU. In *Common Market Law Review*. 2006, no. 5, s. 1281 – 1282.

¹⁶ PEERS, S. Mutual Recognition and Criminal Law in the European Union: Has the Council got it wrong? In *Common Market Law Review*. 2004, no. 1, s. 5.

ZÁKON
č. 533/2011 Z. z.
o uznávaní a výkone rozhodnutí,
ktorými sa ukladá trestná sankcia
nespojená s odňatím slobody alebo
probačné opatrenie na účely dohľadu
v Európskej únii

Zmenený a doplnený: zákonmi č. 396/2019 Z. z. a č. 150/2022 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1
Predmet zákona

- (1) Tento zákon upravuje postup orgánov Slovenskej republiky pri**
- a) odovzdaní rozhodnutia, ktorým sa ukladá trestná sankcia alebo probačné opatrenie, vydaného súdom v trestnom konaní na jeho uznanie a výkon v inom členskom štáte Európskej únie (ďalej len „členský štát“) a**
 - b) uznávaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom alebo iným príslušným orgánom členského štátu.**

(2) Tento zákon sa použije len vo vzťahu k tomu členskému štátu, ktorý prevzal do svojho právneho poriadku osobitný predpis.¹⁾

¹⁾ **Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami (Ú. v. EÚ L 337, 16. 12. 2008) v platnom znení.**

Súvisiace vnútroštátne právne predpisy:

Trestný poriadok; zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí

Súvisiace medzinárodné a európske právne predpisy:

Európsky dohovor o dohľade nad podmienčne odsúdenými alebo podmienčne prepustenými páchatelmi (oznámenie č. 412/2003 Z. z.); Zmluva o fungovaní EÚ; rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV

o uznávaní trestov odňatia slobody; rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií

Z dôvodovej správy:

V odseku 1 sa vymedzuje predmet zákona, ktorým je úprava postupu orgánov Slovenskej republiky uznávaní a výkone rozhodnutia o trestnej sankcii a o probačných opatreniach vydaného súdom alebo iným príslušným orgánom členského štátu Európskej únie a odovzdaní rozhodnutia týchto rozhodnutí vydaných súdom v trestnom konaní na jeho uznanie a výkon v inom členskom štáte. Zo strany Slovenskej republiky pôjde výlučne o zasielanie rozhodnutí súdov vydaných v trestnom konaní.

V odseku 2 sa obmedzuje použitie zákona len vo vzťahu k tým členským štátom, ktoré prevzali do svojho právneho poriadku predmetné rámcové rozhodnutie v zmysle notifikácií členských štátov oznámených Radou Európskej únie v zmysle čl. 3 rámcového rozhodnutia.

Pôvod ustanovenia v rámcovom rozhodnutí 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií:

Článok 1

Ciele a rozsah pôsobnosti

2. Toto rámcové rozhodnutie sa vzťahuje len na:

- a) uznávanie rozsudkov a prípadných probačných rozhodnutí;
- b) postúpenie zodpovednosti za dohľad nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami;
- c) všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s rozhodnutiami uvedenými v písmenách a) a b),

ako sú opísané a ustanovené v tomto rámcovom rozhodnutí.

K ods. 1

Ustanovenie § 1 ods. 1 vymedzuje **vecnú pôsobnosť** komentovaného zákona, t. j. nachádzame v ňom vymedzenie, ktoré veci upravuje tento zákon.

Vecná pôsobnosť zákona je „dvojsmerná“, keďže tento zákon upravuje postup orgánov SR pri:

- a) odovzdaní rozhodnutia zo SR do iného štátu EÚ**, ktorým sa ukladá trest nespojený s odňatím slobody alebo ochranné opatrenie nespojené s odňatím slobody,
- b) uznávaní a výkone rozhodnutia z iného štátu EÚ v SR**, ktorým sa ukladá trest nespojený s odňatím slobody alebo ochranné opatrenie nespojené s odňatím slobody.

Ad a) Postup **odovzdania rozhodnutia zo SR do iného štátu EÚ** je upravený v druhej časti zákona (§ 6 až 9), ktorá sa nazýva „Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu“.

V rámci odovzdania rozhodnutia zo SR do iného štátu EÚ sa neodosiela iba rozhodnutie, ale taktiež osvedčenie o vydaní rozhodnutia, ktoré ako jeho názov napovedá – ho osvedčuje. Formulár tohto osvedčenia je prílohou č. 1 k zákonu (bližšie pozri komentár k § 6 až 9).

Ad b) Postup **uznania a výkonu rozhodnutia z iného štátu EÚ v SR** je upravený v tretej časti zákona (§ 10 až 16), ktorá sa nazýva „Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov“.

V rámci uznania a výkonu rozhodnutia z iného štátu EÚ v SR nie je prijaté iba rozhodnutie, ale taktiež osvedčenie o vydaní rozhodnutia, ktoré – ako jeho názov napovedá – ho osvedčuje (bližšie pozri komentár k § 10 až 16). Rozhodnutia spadajúce pod tento postup, keď slovenské orgány majú uznať a následne vykonať rozhodnutie s trestnou sankciou

spojenou s odňatím slobody, sú odosielané do SR hlavne z ČR, menej často z iných členských štátov EÚ – napríklad Maďarska.

V princípe, predmetné konanie má špecifický – „iba“ nostrifikačný charakter. Ide o osobitný druh konania, v ktorom súd nerozhoduje o vine a sankcii, ale rozhoduje o už existujúcej sankcii, pokiaľ ide o jej uznanie v SR a jej následný výkon v SR.

Samozrejme, uznanie a výkon rozhodnutia nie sú automatické. **Zákon upravuje situácie, ktoré obmedzujú jednak uznanie rozhodnutia, ako aj jeho výkon.** V § 12 sú vymedzené dôvody odmietnutia uznania a výkonu rozhodnutia – napríklad zásada *ne bis in idem*, premlčanie, krátka dĺžka výkonu trestnej sankcie (bližšie pozri komentár k § 12).

Navyše, **uznanie a výkon rozhodnutia môžu byť obmedzené aj pri situáciách, ktoré zákon výslovne nepredpokladá**, napríklad:

- osoba zomrela alebo bola vyhlásená za mŕtvu,
- výkon sankcie uloženej v rozhodnutí nie je naďalej možný, keďže v štáte pôvodu došlo k zrušeniu rozhodnutia „novým“ rozhodnutím, a to v rámci uloženia a výmery „nového“ súhrnného trestu.

Príbuznosť vecnej pôsobnosti so zákonom č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí

Ako je uvedené, zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, upravuje uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá „trestná sankcia **nespojená** s odňatím slobody“. V zmysle § 3 písm. a) sa na účely tohto zákona pojmom „trestná sankcia“ rozumie „*trest nespojený s odňatím slobody alebo ochranné opatrenie nespojené s odňatím slobody*“ – bližšie pozri komentár k § 3. To nadväzuje na rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií, keďže v zmysle jeho čl. 1 ods. 2 sa toto rámcové rozhodnutie **vzťahuje len na:**

- uznávanie rozsudkov a prípadných probačných rozhodnutí,
- postúpenie zodpovednosti za dohľad nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami,
- všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s rozhodnutiami uvedenými v odrážkach skôr, ako sú opísané a ustanovené v tomto rámcovom rozhodnutí.

Na strane druhej, v zmysle jeho čl. 1 ods. 3 sa uvedené rámcové rozhodnutie **nevzťahuje na:**

- výkon rozsudkov v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na ktoré sa vzťahuje rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o uznávaní trestov odňatia slobody,
- uznávanie a výkon peňažných sankcií a príkazov na konfiškáciu, na ktoré sa vzťahuje rámcové rozhodnutie 2005/214/SVV o vzájomnom uznávaní peňažných sankcií a rámcové rozhodnutie 2006/783/SVV o vzájomnom uznávaní príkazov na konfiškáciu.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o pozbavenie osobnej slobody, **existuje taktiež vnútroštátna právna úprava uznávania rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody.** Ide o **zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí.**⁸⁵ Týmto zákonom bolo do právneho poriadku SR zavedené

⁸⁵ Detailný komentár pozri KLIMEK, L. *Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii. Komentár.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2021, 416 s.

(implementované) rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o uznávaní trestov odňatia slobody.

Rovnako ako zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, aj zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí bol prijatý v ten istý deň, a to 2. decembra 2011. Platnosť nenadobudli v ten istý deň (čo nie je až tak dôležité), ale účinnosť nadobudli v ten istý deň, a to dňa 1. februára 2012. Materský právny predpis zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí – rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o uznávaní trestov odňatia slobody – sa týka vzájomného uznávania a výkonu trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich **pozbavenie** osobnej slobody. V rámci EÚ sa vyskytla potreba ďalších spoločných pravidiel, najmä ak ide o trest **nezahŕňajúci odňatie slobody**, ale zahŕňajúci dohľad nad probačnými opatreniami alebo alternatívnymi sankciami uložený osobe, ktorá nemá svoje legálne a obvyklé bydlisko v štáte odsúdenia. V tejto súvislosti bolo prijaté rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií. Jeho cieľom je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdených osôb, zlepšenie ochrany obetí a širokej verejnosti a uľahčenie uplatňovania vhodných probačných opatrení a alternatívnych sankcií v prípade páchatel'ov, ktorí nežijú v štáte odsúdenia. Na účely dosiahnutia týchto cieľov rámcové rozhodnutie ustanovuje pravidlá, podľa ktorých iný členský štát EÚ než členský štát, v ktorom bola dotknutá osoba odsúdená, uznáva rozsudky a prípadné probačné rozhodnutia a dohliada na probačné opatrenia uložené na základe takého rozsudku alebo alternatívne sankcie uvedené v takomto rozsudku a prijíma všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s týmto rozsudkom (čl. 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií).

Z komparatívneho hľadiska možno uviesť, že **vecná pôsobnosť oboch zákonov – zákona č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, ako aj zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody – je vymedzená takmer totožne**. V oboch prípadoch je to tak v § 1 ods. 1. V oboch prípadoch ide o a) odovzdanie rozhodnutia, ktorým sa ukladá trestná sankcia, uložená súdom v trestnom konaní na jej uznanie a výkon v inom členskom štáte EÚ, a b) uznávanie a výkon rozhodnutia vydaného súdom iného členského štátu EÚ v trestnom konaní. Rozdielnym je ale vymedzenie **rozhodnutia**, ktoré má byť odovzdané či uznané na výkon, ako aj vymedzenie súvisiacej **trestnej sankcie**. Ako je uvedené skôr, kým zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody, upravuje uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia **nespojená** s odňatím slobody, zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody, upravuje uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia **spojená** s odňatím slobody.

§ 14 [Výkon rozhodnutia]

(1) Súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia, najmä

- a) **premeniť trestnú sankciu alebo probačné opatrenie v prípade ich neplnenia na trest odňatia slobody,**
- b) **podmienečne upustiť od výkonu zvyšku trestnej sankcie alebo probačného opatrenia,**
- c) **upustiť od výkonu trestnej sankcie alebo probačného opatrenia alebo ich zvyšku, alebo**
- d) **zmeniť spôsob výkonu trestnej sankcie alebo probačného opatrenia; ustanovenie § 13 ods. 4 tým nie je dotknuté.**

(2) Ak sa rozhodnutím uložila povinnosť nahradiť škodu, súd môže požadovať od odsúdeného preukázanie splnenia tejto povinnosti.

(3) Súd nevykoná rozhodnutie, alebo od výkonu uznaného rozhodnutia upustí, ak bola odsúdenému v Slovenskej republike udelená amnestia alebo milosť alebo ak ho justičný orgán štátu pôvodu informoval, že v štáte pôvodu bola udelená amnestia, milosť alebo vydané iné rozhodnutie, opatrenie alebo skutočnosť, v dôsledku ktorých sa také rozhodnutie stalo nevykonateľným.

Súvisiace ustanovenia:

§ 3 písm. a) a b)

Súvisiace vnútroštátne právne predpisy:

Trestný poriadok

Súvisiace medzinárodné a európske právne predpisy:

rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií

Z dôvodovej správy:

Navrhovaný § 14 predstavuje vyjadrenie požiadavky vyplývajúcej z rámcového rozhodnutia, aby sa výkon rozhodnutia a všetky s ním spojené dodatočné, či následné opatrenia orgánov vykonávajúceho štátu boli vykonávané podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu; v tomto prípade podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. To znamená, že slovenské súdy budú sledovať výkon trestných sankcií, resp. dodržiavanie probačných opatrení. Rovnako slovenské súdy sú oprávnený vydať všetky rozhodnutia, ktorá sú potrebné pre riadny výkon týchto trestných sankcií, či probačných opatrení, a to vrátane prípadnej premeny trestnej sankcie na trest odňatia slobody a pod.

V odseku 3 sa upravujú prípady, kedy súd uznané rozhodnutie o trestnej sankcii (probačné rozhodnutie) nevykoná.

Pôvod ustanovenia v rámcovom rozhodnutí 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií:

Článok 13

Rozhodné právo

2. Príslušný orgán vykonávajúceho štátu môže dohliadať nad povinnosťou uvedenou v článku 4 ods. 1 písm. h) tak, že vyžaduje od odsúdenej osoby predložiť dôkaz o plnení povinnosti nahradiť škodu spôsobenú trestným činom.

Článok 14**Právomoc prijať všetky následné rozhodnutia a rozhodné právo**

1. Príslušný orgán vykonávajúceho štátu má právomoc prijať všetky následné rozhodnutia týkajúce sa podmienených trestov, podmienených prepustení, podmienených odsúdení a alternatívnych sankcií najmä v prípade nedodržiavania probačného opatrenia alebo alternatívnej sankcie, alebo ak odsúdená osoba spácha nový trestný čin.

Takéto následné rozhodnutia zahŕňajú najmä:

- a) úpravu povinností alebo pokynov obsiahnutých v probačnom opatrení alebo v alternatívnej sankcii alebo úprava trvania probačnej doby;
- b) zrušenie odkladu výkonu rozsudku alebo rozhodnutia o podmienenom prepustení a
- c) uloženie trestu odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie osobnej slobody v prípade alternatívnej sankcie alebo podmieneného odsúdenia.

2. Právo vykonávajúceho štátu sa vzťahuje na rozhodnutia prijaté podľa odseku 1 a na všetky dôsledky vyplývajúce z rozsudku vrátane prípadného, a ak je to potrebné upraveného, výkonu trestu odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie osobnej slobody.

K § 14

Súd nielen rozhodne o uznaní a vykonaní cudzieho rozhodnutia, ale taktiež **môže** rozhodnúť o ďalších potrebných otázkach – v ods. 1 je uvedený exemplifikačný výpočet otázok. Súd sa teda nemusí obmedziť iba na uvedené otázky, ale z vlastnej iniciatívy **môže** rozhodnúť aj o inej relevantnej otázke.

V odseku 2 ide o dôležitú právomoc slovenského súdu danú mu záujmom ochrany práv poškodeného a v neposlednom rade z dôvodu riadnej kontroly výkonu uznaného cudzozemského rozhodnutia najmä za situácie, ak uznané cudzozemské rozhodnutie obsahuje výrok o náhrade škody ako súčasť trestu nespojeného s odňatím slobody, ktorej nesplnenie môže byť viazané na riešenie ďalších otázok, ako napríklad premena pôvodne odloženého výkonu trestu.

Kým v § 12 sú uvedené dôvody odmietnutia uznania a vykonania rozhodnutia, § 14 ods. 3 je rozšírením tohto ustanovenia o **amnestiu a milosť**. Toto ustanovenie teda vytvára možnosť odmietnuť uznanie a výkon rozhodnutia, ak osobe, na ktorú sa vzťahuje, bola udelená amnestia alebo milosť v SR alebo v štáte pôvodu. Logicky, amnestia ako dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia je aplikovateľná len v prípade, ak štát, ktorý ho má vykonať, môže na svojom území uplatňovať trestnú jurisdikciu. Dôsledkom toho sa uznanie a výkon rozhodnutia odmietne len vtedy, ak sa na trestný čin, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, vzťahuje amnestia, ktorá bola udelená v SR alebo v štáte pôvodu.

§ 15**[Predčasné ukončenie konania]**

(1) Ak odsúdený ujde z územia Slovenskej republiky, alebo už nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, súd môže postúpiť právomoc nad výkonom uznaného rozhodnutia vrátane vydávania následných rozhodnutí späť justičnému orgánu štátu pôvodu. Súd môže postúpiť právomoc nad výkonom uznaného rozhodnutia späť justičnému orgánu štátu pôvodu aj v prípade, ak o to justičný orgán štátu pôvodu požiada z dôvodu, že proti odsúdenému sa v tomto štáte vedie iné trestné konanie.

(2) Ak došlo k postúpeniu právomoci nad výkonom uznaného rozhodnutia podľa odseku 1, súd prijme bezodkladne opatrenia smerujúce k upusteniu od výkonu uznaného rozhodnutia na území Slovenskej republiky.

Súvisiace vnútroštátne právne predpisy:

Trestný poriadok

Súvisiace medzinárodné a európske právne predpisy:

rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií

Z dôvodovej správy:

Jednou zo základných podmienok uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia je skutočnosť, že odsúdený sa nachádza na území Slovenskej republiky. Rámcové rozhodnutie pre prípad, že táto podmienka odpadne v dôsledku napr. úteku odsúdeného ustanovuje možnosť vrátenia (postúpenia) právomoci vykonať trestnú sankciu späť štátu pôvodu. Analogický postup sa má uplatniť aj pre prípad, že štát pôvodu výslovne požiada o vrátenie právomoci na výkon rozhodnutia z dôvodu vedenia nového trestného stíhania odsúdeného v štátne pôvodu; k tomu pozri recipročné oprávnenie slovenských justičných orgánov podľa navrhovaného § 8 ods. 2. Postúpením právomoci zaniká oprávnenie vykonávajúceho štátu pokračovať vo výkone trestnej sankcie.

Pôvod ustanovenia v rámcovom rozhodnutí 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií:

Článok 20

Skončenie právomoci vykonávajúceho štátu

1. Ak odsúdená osoba utečie alebo už nemá miesto svojho legálneho a obvyklého bydliska vo vykonávajúcom štáte, príslušný orgán vykonávajúceho štátu môže právomoc, pokiaľ ide o dohľad nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami a o všetky ďalšie rozhodnutia týkajúce sa rozsudku, postúpiť späť príslušnému orgánu štátu pôvodu.

K § 15

Ide o jednoduché ustanovenie, ktoré odpovedá na možnosti „predčasného ukončenia“ konania v SR, vrátane možnosti upustenia od výkonu už uznaného rozhodnutia – „*ak odsúdený ujde z územia Slovenskej republiky, alebo už nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky*“.

§ 16

Informačná povinnosť

(1) Súd bezodkladne informuje justičný orgán štátu pôvodu a ministerstvo o

- a) **odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia z dôvodov podľa § 12 vrátane uvedenia dôvodu odmietnutia,**
- b) **uznaní rozhodnutia podľa § 13 ods. 1,**
- c) **premene trestnej sankcie alebo probačného opatrenia podľa § 13 ods. 2 vrátane odôvodnenia takého postupu,**
- d) **úprave trestnej sankcie alebo probačného opatrenia podľa § 13 ods. 3 vrátane odôvodnenia takého postupu,**